

قوتابیت - 1

نزا

رابهري گروپ: نزا بکه له پيئناوي تهرخانكردنى گروپه كهت و ئەم بىرنامه يەي ئاماده كردنى قوتابى بۆ خوداوهند.

بەشدارى كردن

ئينجيلى يۆحەنا

بەنۇرە بەشدارى بکەن (يان لە پەراوى خەلۇقتى روحى تايىبەت بە هەر يەكىك لە ئىيە) ئەو زانيارىيانە بخويىنە كە لە يەكىك لە خەلۇقتە روھىيە كان يان لە ئەنجامى ورد بۇونمۇدەت لە بېرىگە كتىبىييانە كە بۇتان ئامادە كراوه (يۆحەنا 4: 23 - 5: 7) لە گەمەل رەچاوكىدىنى بەشدارىيە كان بەشىۋىيە كى كورت بە پىيى توانا. گۈي بىگىن لە بەزداربوان، ھەروەها بە ھەوالىدرانە مامەلەى لە گەلدا بکەن و پەسەندى بکەن، بەبىي ئەھۇدى گفتۇگۆزى زۆرى لەسەر بکەن.

متمانەي رىئنمايى خودا

پەندەكان 3-5:

ئا ھاندەرى دەرخ كردن

دەرخ كردن

بخويىنە: (وته كان 6: 4-9).

گفتۇگۆبکە: ئا يارىنىڭى دەرخ كردىنى ھەندى لە ئايىتە كانى كتىبىي پىرۆز چىيە؟

تىيىنېيەكان: ئەو ئايىتە تانەي دەرخى دەكەيت يارمەتىت دەدەن فيئر كردىنى راست ھەلبىزىرى.

با رامان

نيشانەي كتىبىي

لەپشت پەراوە كە
بنووسەوە

متمانەي رىئنمايى خودا

پەپەدلىپشت بە خوداوهند بېھستە و بە تىيىگە يىشتوورىسى خۇقۇپشت ئەستۇرۇ مەبە. لە
ھەموو رىيگاكانت بىناسە، تەھۋىش رىيچكە كانت راست دەكەت (پەندەكان 3: 5-6)

ئايىتەي دەرخ كردن

لەسەر پەراوېك بەم
شىۋىدە بىنوسەوە.

1 پەپەدلىپشت بە خودا بېھستە

(پشت بەستن) بە خودا واتا خودا بکەيتە بىنچىنەي پەتمەي زيانىتى، ياخود زيانىتى بە تەواوەتى پىيراسپىيرى. ھەروەها واتا پىشىتى پىبېبەستى بۆ ئەھۇدى رىزگارت بکات و لە باودەپت بونياتىت بنى و رىبەريت بکات. بالەخانە دروست ناکرېت لەسەر نيو بىنچىنە. ھەروەها زيانى باودرى بەھىز دروست نايىت لەسەر نيو باودەھىتىنەن بە خودا. ناتوانىت تەنها بە نيوھە دەلت پشت بە خودا بېھستى. بۇيە پىيۆستە ھەمېشە پشت بەستن بە تىيىگە يىشتنى مەۋەيان رەت بکەينەوە بۆ شتەكان و بەلىن بەدەين بە پشت بەستن بە تىيىگە يىشتنى خودا بۆ شتەكان. مەشق بکە لەسەر بىنېنى شتەكانى سەر زۇرى بە لايمىنى بىنېنى خودا لە ئاساندا (زەبورى 73: 16-17).

لە ھەموو رىيگاكانت خودا بىناسە

2

چۆن دەتونىن بە شىۋىدە كى زانستى خودا لە ھەموو رىيگاكانمان بىناسىن؟

ئ) شەرم نەكەين كە باودەردارىن، ھەروەها شەرم نەكەين لە ئەنخامدانى كارەكان بە پىيى باودەپمان (مەتا 10: 32-33).

ب) كتىبىي پىرۆز بىخويىنин پىش ئەھۇدى بېرىارى گرنگ بەدەين، بىزانىن چىمان پى دەلىت (كىدار 11-17).

ب) پىش ئەھۇدى قىسە بکەين يان ھەلسسوو كەوت بکەين پىيۆستە نزا بکەين (نەھميا 1: 11).

ت) ھەول رەزامەندى خودا بەدەين ستايىشى بکەين لە ھەموو كردەھۇدە كىماندا (كۆرئىنسىس 10: 31).

3 خودا

ریگا کاغان

راست دهکات

- ث) همندی جار خودا پیلان و پژوهش کاغان سه رکمتوو دهکات (پنهانه کان 16: 3).
- ب) همندی جار خودا واده کات دوزمنه کاغان له ثاشتیدابن له گەلمان (پنهانه کان 16: 7).
- پ) همندی جار خودا دەرگای داخراو و دلى کىلىدراو دهکاتمه (کۆلۆسى 4: 2-4).

پ

دەرخ كردن

بنووسه: ئايته كىتىبييە كە لە سەر كاخەزىكى سېپى ياخود لە پەراوي تىبىن بنووسە.

دەرخ بىكە: بەشىۋەتكى راست ئايته كە دەرخ بىكە، مەتمانەئى رېئىمەي خودا، (پنهانه کان 3: 5-6).

پىدداقچونەوه: گروپە كە بىكە دوو بەش، هەر يەك لە قوتاپىان دلىيا بىت لە وەئى ھاورىيەكى ئايته كە دەرخ كرد.

وانەي خويندنهوهى كىتىبى پېرۋۇز

بۇچى من لىرىم؟

بىنن 21: 1 - 22: 6

شىوازى پىنج هەنگاوى خويندنهوهى كىتىبى پېرۋۇز بە كار بەھىنە بىز ئەوهى (بىنن 21: 1 - 22: 6) پىكەوه بخوينىن.

1 بخوينە هەنگاوى

بخوينە: با پىكەوه (بىنن 21: 1 - 22: 6) بخوينىنەوه. با به رېز ھەر كەسىك ئايەتىك بخوينىتەوه تاوه كو تەواو دەبىن لە خويندنهوهى بىكە كىتىبييە كە.

2 بدۇزە هەنگاوى

بىر كەرهەوه: ئەو راستىيە چىيە كە پىت وايە گرنگە لەم بىر كەرهەوه دەلەتەوه لەم بىر كەرهەوه كەتدا بخوينە كىتىبييەدا؟

بنووسە: يەك يان دوو راستىيە بىر كەرهەوه كە لىيان بگەيت. بىريان لىېبىكەرهەوه و پاشان بىر كەكان لە پەراوه كەتدا بخوينە.
بەزدارى كردن: (پاش بەسەر بىر دەنلىكەت بە بىر كەرهەوه و نۇرسىن، بەشدارى بە بىر كەكان تان بىكەن). بەشدارى ئەو شستانە بىكەين كە ھەرىيەكىك لە ئىيمە دۆزىسيەوه. (ئەمانەئى خوارەوه چەند نۇونەيە كە سەبارەت بەو شستانە كە دۆزىيوانەتەوه. لە بىرت بىت لە ھەر گروپىنىكى بچوڭ، ئەندامانى گروپە كە بە شتى جىاواز بەزدارى دەكەن، گرنگ نىيە ھاوشىۋەدى يەكىن).

دۆزىنەوهى 1 بەلاي منھو راستىيە گرنگ لە (بىنن 21: 3-4) دايە. پېش ئاسمان و زەھى نۇي، شوينى خودا لە ئاسمان بۇو، لە كاتەئى شوينى ئىيمە لە سەر زەھى بۇو. لە گەل ئەوهى كە دەتونانىن لە خودا نزىك بىيىنەوه لە رېنگاى باودەمان بە عىسای مەسیحى خودا وەند، بەلام تا ئىستا نادىيارە بۆمان! بەلام لەپاش گەرانەوهى عىسای مەسیح، ئاسمانى نۇي لە سەر زەھى نۇي دەبىت، مالى خودا شەش لەنیتىو گەلە كەي دەبىت! بەم شىۋەيە، لە توانامان دادەبىت (وەك باودەدارى خودا بىيىنەن و لېيى نزىك بىيىنەوه. لە سەر زەھى نۇي پەيپەندى لە گەل خودا گەنگتىن روودا دەبىت! پەيپەندى لە گەل خودا زۆر كەسى و نزىك دەبىت. ھەر وەها خودا ھەمۇ شوينەوارىنىكى گوناھ و نالائىدن لە سەر زەھى نۇي دەسپىتەوه، ھەمۇ فرمىسىكىك لە چاوم دەسپىتەوه، شوينەوارى گوناھ و رەشپىنەيم تىمار دەكات. ھەر وەها وام لىيدەكات لە رۇوناكى زايىارى و خۇشى و پېرۋۇزى بىتىم. رووخسارى خودا دەبىنەم.

دۆزىنەوهى 2 بەلاي منھو راستىيە گرنگ لە (بىنن 22: 3-5). لە سەر زەھى نۇي، گەللى خودا بە شتى زۆر گەنگ سەرقال دەبىن. چونكە زەھى نۇي بە ميراتى بۆيان دەبىت، دەبىنە خاوهنى زەھى نۇي، خزمەتى خودا دەكەن لە سەر زەھى نۇي. چونكە ژيانى تاھەتايى ئەوه ناگەيەنیت كە ئىيمە تاھەتايى تەنها دادەشىن بەبى ئەوهى ھېچ شتىك بىكەين، بەلكو ئەوه دەگەيەنلى كە ئىيمە لە تاھەتايى بە ئەنجامدانى كارە ھەر گەنگە كان بەسەر دەبىن! لە گەل ھەمۇ باودەدارانىت بە عىسای مەسیح دەبىنە شانشىنى خودا

به میراتی بومان دهیت بهشیوه نویی که به ئاسمانی نوی و زهوي نوی دهناسریت. ئموکات له گەمل خودا خاونداریه تى ئەم شانشینه دەکەین، واتە لە سەر زهوي نوی، خزمەتى خودا دەکەین و هەموو زەجمەتى و ماندوویي لادەچیت، هەروەها گەنجىنە و شۆکۆمەندى هەموو گەلەتكى بۆ دەبەين كە شانشىنى خودايلى پىك دېت. زهوي نوی پەيوەندى لە گەمل خودا گۈنگۈزىن رۇودا دەبېت! پەيوەندى لە گەمل خودا زۆر كەسى و نزىك دەبېت. هەروەها خودا هەموو شوئىنهوارىتكى گۇناھ و نالاندىن لە سەر زهوي نوی دەسپىتەوە، هەموو فرمىسىكىك لە چاوم دەسپىتەوە، شوئىنهوارى گۇناھ و رەشبيينيم تىمار دەكەت. هەروەها وام لىدەكەت لە رۇوناكى زانيارى و خۆشى و پىرۆزى بىزىم. رووخسارى خودا دەبىنم.

3 هەندى پرسىيار بىكەنگاوى

بىركەرهەوە: ئەو پرسىيار چىيە كە دەتهۋى ئاراستەرى گروپە كە بىكەيت سەبارەت بەم بىرگە كىتىبىيە؟ با ھەول بىدەين هەموو ئەو راستىيانە تىبگەين كە لە (بىنин 21: 6 - 22: 1) ئامازە پىنکراوە.

بنووسە: ھەول بىدە بە رۇونتىين شىيە پرسىيار كەت ئامادە بىكەيت. پاشان لە پەراوە كەت تۆماريان بىكە.

بەشدارى كردن: پاش ئەمەدى ئەندامانى گروپە كە ھەندى كات بە بىركردنەوە و نووسىن بە سەر دەبەن، داوا بىكە لە ھەر كەسىتىك پرسىيارىيە ئاراستە بىكەت.)

گفتۇرگۆبکە: (دواتر ھەندى پرسىيار ھەلبىزىرە و ھەول بىدە وەلاميان بىدەتەوە لە رىيگاى گفتۇرگۆكىردن لە گەمل گروپە كەت). (ئەمانە خوارە ھەندى نۇونەن دەربارەي ھەندى پرسىيار كە لەوانەيە ئەندامانى گروپە كەت بىكەن، و ھەندى تىببىنى بەسۇد بۇ بەرىيەبردنى گفتۇرگۆ دەربارەي يرسىيارە كان).

1 پرسىيارى ئەيپەت ئەندازى ئەمەسىخ

تىببىنىيەكان: پاش گەرانەوەي عىسىاي مەسىخ، ئاسمان و زهوي ئىستا لادەچىت و ئاسمانىك و زەھويە كىتىر دەبېت. باوەرداران پەيوەندىيە كى تەواويان لە گەمل خودا دەبېت و لە گەللى دەزىن لە سەر زهوي نوی. هەروەها ئاسمانى نوی و زهوي نوی دەبىنە شوئىنى راستوودروستى (2 پەتىرسى 3: 13). خەلتكى پەيوەندىيان لە گەل يەكتىر دەگەپىتەوە و گەللى خودا تەنها كارى راست دەكەن. بەلام ئەو كەسانەي كە گۇناھ و گەندەللى دەكەن لە سەر زهوي ئىستا ناچە ناو ئەو زەھويە (بىنин 21: 27).

2 پرسىيارى ئەندازى ئەمەسىخ

ئا دەرييا. لە كىتىبى پىرۆز، (دەرييا) ئامازە بە شىيواوى و كىشە دەكەت. ھىمامايدە كە بۆ نەتەوە سەتمكارە كان (ئىشايىا 8: 7) (ئىشايىا 12: 17). وىنەيەكە بۆ ھىزە سەتمكارە كان كە دەبىنە ھۆزى شىيواوى و ھەرەشەي زىيان. هەروەها ئامازە بەو نەتەوانە دەكەت كە دىرى عىسىاي مەسىخ دەپەرسەن (درىزىدەيە كە بىنى لە دەريايى كە دەردەچۈرۈپ) (بىنин 13: 1) (دانىال 7-2: 7)، هەروەها بابل (ئەمۇ ئاوانەي بىنېت، كە داۋىنپىسى كە لەھۆزى دانىشىتۇرۇ، گەل و خەلک و نەتەوە و زەمانن) (بىنин 17: 15). بۆيە ئەم ئايىتە نالىت كە ھىچ زەريايىك نابىت، بەلکو نەتەوەي بىت پەرسەت نامىن، ئەوانەي دىرى مەسىخىن، هەروەها ھىزى سەتمكار و گەندەللى نابىت لە سەر زهوي نوی.

با رووبارى ئاوى ژيان. ئاسمانى ئىستا و زهوي ئىستا و دەرياكانى ئىستا بە تەواوەتى دەگۈزۈت (رۆما 8: 2) (2 پەتىرسى 3: 10). گەردوون بە شىيەدە كە شىكۆدار نوی دەبېتەوە. لە جىاتى دەريايى تەرسنال كە ژيانى مرۆزە دەخاتە مەترسى، (پەرووبارى ئاوى ژيان) دەبېت (بىنин 22: 10) كە خزمەتى مرۆزە و ئاژەن دەكەت لە سەر زهوي نوی. ئەم گۆزانكارىيە ھىمامايدە كە بۆ ئەمەدى كە پەيوەندى مرۆزە بە سروشت دەگەپىتەوە سەر شىيەدە كۆنلى لە سەر زهوي نوی (ئىشايىا 11: 6-9) (حەزقيال 47: 9)! سروشت دەگەپىتەوە ئەو دۆخە خودا دەپەرسەت لە سەر ئېت (كىدار 3: 21)! لە گەمل ئەمەشدا رووبارى ئاوى ژيان گۈنگۈيە كى ھىماماىي و رووحى سەرەكى ھەيە.

پرسیاری 3 (21:2) ئەو شتە چىيە كە شارى پىرۇز ئامازەدى پىدەكت؟ (ئۆرشهلىم)ى دابەزىيۇ لە ئاسمان؟ **تىّبىننېيەكان:** **ئا بۇوك.** (بىننە21:2، 9-10) بە رۇونى بۇمان ئاشكرا دەكت كە ئۆرشهلىم بە واتاي وشەبىي مەبەستى شار نىيە، بەلكو مەبەستى ئامازە بە (بۇكى مەسيح) (تىشايا54:3-11)، لە پەيانى كۆن، باوەرپارە راستەقىنەكان بە هيما پىيان دەووترا (بۇكى خودا) (تىشايا54:5) (تىشايا62:5). لە پەيانى نوى، باوەرپارە راستەقىنەكان بە هيما پىيان دەووتريت (بۇكى مەسيح) (كۆرىنسسوس11:2). بۇيە ھەمۇر ئەو باوەرپارەنى دەگەپىنەو بۇ ماوەكانى پەيانى كۆن و پەيانى نوى بە هيما (ئۆرشهلىمى ئاسمانى) پىك دەھىنن پىش گەرانەوەي عيسىاي مەسيح (گەلاتيا4:21-31) (عىبرانىيەكان12:22-24) (عىبرانىيەكان13:14). ھەروەها پاش گەرقانەوەي (ئۆرشهلىمى نوى) پىك دەھىنن.

پا) هيماى گەلى خودا لەسەر زەھى ئىستا و زەھى نوى.

لەلايەكەوە (ئۆرشهلىمى ئاسمانى) وىيەتكى نۇونەبىيە كە پىيويستە گەلى خودا لەسەرى بىت ئىستا پىش گەرانەوەي عيسىاي مەسيح! (بىننە21:5) دەفرمۇويت ئەۋەتا ھەمۇر شتىيەك (ئىستا) نوى دەكەمەوە، ھەروەها (بىننە21:6) دەفرمۇويت لە كانى ئاوى ژىيان بە خۇرایى دەددەمە تىنۇو. (بىننە21:7) دەفرمۇويت ئەۋەسى سەرىكەمۇويت (لەسەر ئىم زەھىيە) ئەوانەسى بە مىرات بۇ دەمەننەيەوە، دەبەخە خوداى و ئەۋىش دەبىتە كۈرمەم (يان دەبىتە كچى) (كۆرىنسسوس6:81) ھەروەها (بىننە22:2) دەفرمۇويت گەلەسى درەختە كەش بۇ چاڭبۇونەوە نەتمەوە كانەم! لەلايەكى دىكەوە (ئۆرشهلىمى ئاسمانى) راستىيەكى نايابە سەبارەت بە دۆخى گەلى خودا كە لەسەرى دەبن لەسەر زەھى نوى لەپاش گەرانەوەي عيسىاي مەسيح! (بىننە21:1) دەفرمۇويت چونكە ئاسمانى يەكم و زەھى يەكم بەسەرچۈرن ھەروەها (بىننە21:4) دەفرمۇويت ئىتىر مەدن نايىت، شىيونەن و ھاوار و ئازار ئامىنەن، چونكە شتەكانى پىشىو بەسەرچۈرن (بىننە22:3) دەفرمۇويت ئىتىر هىچ نەفرەت نامىننەت.

تا بانگىيىشتى بۇ چۈونە ژۇورەوە. پىش گەرانەوەي عيسىاي مەسيح، شارى ئۆرشهلىم كلىسا دەنۋىتىت لە ئاسمان و لەسەر زەھى (گەلاتيا4:24-27) (عىبرانىيەكان12:22-24). ھەروەها پىش گەرانەوەي مەسيح دەروازەكان بە درىزايى كات كراوەيە چونكە كاتى نىعمەتى خودايە، كاتى بانگىيىشت كەدەن ئەوانە بۇ ئەۋەسى باوەر بە عيسىاي مەسيحى خوداوند بىكەن و بچنە شارى ئۆرشهلىم كە هيماى كۆمەلەي گەلى خوداى باوەرپار و پىرۇزە!

پرسیارى 4 (21:7-8). واتاي چىيە سەركەوتوبىن؟

تىّبىننېيەكان: پىش گەرانەوەي عيسىاي مەسيح، (سەركەوتىن) كارىتكى راسپىئىدراؤه بۇ ھەمۇر باوەردارىتىك لەسەر زەھى، بەرەنگارىيە لەبەردەمى داندراوە! عيسىاي مەسيح دەفرمۇويت لە جىهاندا تەنگانەتان ھەمەيە. بەلام ورەتان بەرز بىت، جىهانم بەزاندۇوه (يۆحەنا16:33). لە (بىننە14:17) دەخويىننەو ئەوانە لەگەل بەرخە كە دەجەنگىن و بەرخە كە دەيانيزىننەت، چونكە گەورەيى گەورانە و پاشايى پاشايى كانە، ئەوانەلى لەگەل ئادان بانگىكراو و بىشارەدە و دلىسۇزىن يۆحەننەي نىرداو دەپرسىت و دەلىت كەننەيە جىهان دەبەزىننەت؟ تەنھا ئەو كە باوەرى ھەمەيە كە عيسىا كورپى خودايد (يۆحەنا5:1). ھەروەها دەربارە لەوان

ددهرمویت بتویود نووسی، لاوهکان، چونکه بههیزن، وشهی خوداتان تیدا چهسپاوه و خراپه کارتان بهزاندووه (1:14). له (بینین 12:11) دهخویننهوه لهوان به خوینی بهرخه که و به وشهی شایهتییان بهزاندیان، چونکه ههتا له رووی مردنیش زیانی خویان خوشنهویست هروهک پولسی نیردراو ددهرمویت بدلام له ههموو ئهمانهدا سهرهکوتئی تهواومان ههیه بههودی خوشی ویستووین (رۆما 8:37).

سمرکه وتن واته خۆراگریت له گەل عیسای مهسیح خوداوند له ههموو بارودخیکدا و ریگا نهدیت به شهیتان و جیهانی گوناهبار دهورت بکنهوه له خزمەت و زیانی هاویهشی له گەل خودا. هروهها واتا له دژی لاوازی روحی مجھنگیت ههتا کوتایی و بەرنگاری ستم ببیتهوه. بدلام ئه کەسانهی کە دددوپین له بەدستهپینانی سمرکه وتن، ئه بیباوەرانەن کە پایه و ناویانگی و خوشی ئه زهويهیان پی باشتره له رزگاربۇون لهسەر زهوي نوی.

پرسیاری 5 کاتیک یۆحنا نیردراو باسی خونه کەی دەکات کە به ئۆرشەلیمی نوی بینی، باسی شورە و دەرگا و بنچینه و گۆرپانی شاره کە دەکات. واتای ئەم بەشانه شاره کە چیيە؟
تیببینییەکان: ئەم بەشانه شاره کە ھیمامى گەلی خودا دەکات له ههموو لایەنیکەوه.

پرسیاری 6 (17:12، 21:17) واتای شورە چیيە؟
تیببینییەکان: شورەدی بەرز و مەزن بۆ پاراستنی گەلی خودا و ئاسایشیان بۇو. ئەستورى شورەکە 144 بال بۇو (تزيکەی 65). ژمارەکە لیئە ھیمامایە: خودا (بە نواندنی ژمارە 3)، چوار گۆشەکانی زهوي (بە نواندنی ژمارە 4)، گەلی خودا (بە نواندنی ژمارە 12) بەپیش ژمارە ھۆزەکانی گەلی خودا له پەیمانی کۆن و ژمارە نیردراوهکان له پەیمانی نوی (بینین 21:12، 14:12) تەواوى (بە نواندنی 12 = 12 * 12 = 144). دواتر شورە ئاماژە به گەلی خودا دەکات به دریئاپی میزۇو (پیش گەرانەدی مهسیح، لەسەر زهوي نوی پاش گەرانەدی مهسیح) لە ئاسایشدا دەمینیتەوه له زیانی هاویهشی له گەل خودا. عیسای مهسیح فەرمۇوی ھەسیش لە دەستم نایانزەنیتە (یۆحنا 10:28) هەروهها فەرمۇوی ھەسیان لەناونە چۈو (یۆحنا 17:12)!

پرسیاری 8 (14:21) واتای بنچینه کان چیيە؟
تیببینییەکان: بنچینه کان بۆ بههیز کردنی شورە شاره. بنچینه کان ھیمامایە بۆ دوازده نیردراوی مهسیح ئەوانەنی کلیسای میزۇوییان دامەزراند (ئەفەسوس 2:20) (مەتا 16:18-19) (کەدار 1:8). نیردراوان بنچینه کە راستەقینەی کلیسان (کۆرینسوس 3:11). بنچینه کە شایهتى و نووسینە کانیان ھەستان به دانانی بنچینه کە کلیسای میزۇویی و سەرنخى خەلکىيان راکىشا بۆ عیسای مهسیحى خوداوند و بۆ ئۆرشەلیمی ئاسمانى. هەروهها بەردە بەنرخە کان کە بنچینه کان دەرازىننەوه (ئيشاپا 54:11-12) (بینین 21:19-21) ھیمامایە کە بۆ جۆرەها دانابى خودا (ئەفەسوس 3:10).

پرسیاری 7 (13-21:21) واتای دەرگاکان چیيە؟
تیببینییەکان: دەرگاکان بۆ چۈونە ناو ئەو كۆملە گەلەی زیانی ھاویهشیان ھەیه له گەل خودا. چونکە پیش گەرانەدی عیسای مهسیح ھەرکەسیک جلى به خوینی بەرخ بشۇشتبايە مافى چۈونە ناو شارى ھەبۇو (بینین 22:14)! دەرگاکان ھەرگىز داناخزىن. چونکە پیش گەرانەدی عیسای مهسیح ریکەوتىكى گەورە ھەیه بۆ چۈونە ناو كۆملە گەلی خودا بە باودپەوه. دەرگاکان له ههموو لایەك و ئاراستەيدىك ھەيە و خەلک له ههموو مىللەتىك لە جىهان كۆدەكتەوه (ئيشاپا 43:7-5) (مەتا 24:14) (بینین 5:9). فريشته کان دەرگاکان دەپارىزىن تاوه کو ستم و ستم مكاران نەچنە ناو شاره کەوه (بینین 21:27). ناوی دوازده ھۆزەکەی نەوەدی ئىسرائىيل لەسەر دەروازە کان نووسراون و ئاماژە دەکات بەو کەسانە دەکات کە تەنها ئەوان لە شارەکەدا دەزىن ئەوانەن کە سەر بە گەلی خودان. ئەمەش واتای ئەوەدی کە تەنها ئەو کەسانە دەچنە ناو شارەکەوه کە ناویان لە پەرتۇوكى زیانى عیسای مهسیح نووسراوه (بینین 21:27).

پرسیاری 9 (16:21) بُوچی شیوه‌ی شاره‌که له خشته‌ک ددچیت؟

تیبینیه‌کان:

ئا وینه‌ی خشته‌ک. شاره‌که شیوه‌ی خشته‌کی مه‌زنى و درده‌گرت (12000*12000*12000 ستابدیه) (دوازده همزار ستادیه: نزیکه‌ی دوو همزار و دوو سه‌د کیلومتره). به‌لام به واتای وشهیی مه‌بهست له شار نییه، ههروهه شیوه‌که‌شی به واتای وشهیی خشته‌ک نییه. پیشتر له کتیبی پیرۆز ئامازه به شیوه‌ی خشته‌ک پیکرابوو له ریگای پیوانه‌ی چیگای هرده‌پیرۆز له چادری ژواندا. ههروهه‌ها له ریگای په‌رستگای سلیمان (1پاشایان: 6)، لە کاتى په‌یانى كۆندا، چیگای هرده‌پیرۆز - كه سندوقى په‌یانى تیدابوو - به مالى خودا هەزمار دەکریت به هەموو شکومه‌ندیيەو (1سامۆئیل: 4)، (2پاشایان: 15)، (1پاشایان: 8)، (11-10). لە په‌یانى نوى، چیگای هرده‌پیرۆز هیمامايه كه بُو هەمان ئاسانه (عیرانیيە‌کان: 9: 12، 24).

ب) ھیمای گەلی خودا له سەر زەھوی ئىستا و له سەر زەھوی نوى. هەموو ئەو باوده‌دارانى هەن له سەر زەھوی ئىستا - به ھیما - به ۋۆرشه‌لیمی سەرەوەك واتە (ئاسانى) هەزمار دەکرین (گەلاتا: 4: 26)، ههروهه په‌رستگایه كى پیرۆز له خودا وەندەك (ئەفسوٽ: 2: 19-22) ههروهه ۋۆرشه‌لیمی نوى) له شیوه‌ی (چیگای هرده‌پیرۆز) له په‌رستگادا (بىنин: 1: 21). ئەوان مالى خودا له ریگای روحى پیرۆز دادنین (ئەفسوٽ: 2: 19-22)! ۋۆرشه‌لیمی ئاسانى شیوه‌یکى خشته‌کى نیيە، بەلكو دېنه‌نى نۇونەمیي گەلی خودايى له م سەردەمەدا پیش گەرانه‌وەي عيسىاى مەسيح له بەر ئەھدى مالى خودان (2كۆرىنسوٽ: 6: 16). له سەر زەھوی نوى، كلىسا (ھەموو باوده‌داران) وەك مالى خودايى شەقدارە به روناکى شکۆ خودا (بىنин: 3: 21، 11).

پا ژمارە 12000. ژمارە 12000 ستابدیه ئەنجامى جارانى 3*4*10*10*10*10 یە. چونكە ژمارە سى ھیمامايه بُو خودايى (سى ئەقنوٽ)، ژمارە 4 ھیمامايه بُو (ھەر چوار گوشە زەھوی)، ژمارە 1000 كە دەكاتە 10*10*10*10 ھیمامايه بُو تەواوى بى سنور. بۆيە ژمارە 12000 ئامازه دەكات به ئەنجامى تەواو و كۆتاپى بُو كارى رزگاركىن كە خودايى (سى ئەقنوٽ) به درېزاپى مېززو ئەنجاميدا و لە ناو هەموو گەله‌كانى جىهان. ئەم ئەنجامەش شاشىنى خودايى ئەوكاتىه ژمارە بە باوده‌داران له په‌یانى كۆن و په‌یانى نوى بەتمواوى دىتە دى (رۆما: 11: 25-26)، بەم شیوه‌يە. ۋۆرشه‌لیمی ئاسانى كە شیوه‌ی خشته‌ک له خۇ دەکریت مەبەستى گەلی خودايى له کتىبى پیرۆز، له شیوه‌يى نۇونەمیي و شیوه‌يى گشتى لە بەر ئەھدى ئەنجامى كۆتاپى و گشتىيە بُو كارى رزگارى ئەھدى خودايى باوک، خودايى كور، خودايى روحى پیرۆز ئەنجامياندا.

پرسیاری 10 (21: 9 ، 22: 2) واتاي شەقام چىيە؟

تیبینیه‌کان: وشەكانى (شەقام) و (رووبار) و (درخت) له زمانى رەسەندا به شیوه‌ندا تاك دىت، به‌لام دەکریت واتاي تاك و كۆ بدات. بۆيە بىنینە كە تەنها يەك شەقام و يەك رووبار و يەك درخت دەرناخات بەلكو شوينىيکى پر لە درخت و رووبار و شەقام!

شەقام ئامازه به ئاسانى گەيشتن به تەختى خودا و رووبارى ژيان و درختى ژيان دەكات. شەقامە كە لە زىپى خاۋىن بۇو كە لە كريستالى دەکردى، ئەمەش ھیمامايه كە بُو پاپى و بىنگەردى ئەو كەسانە كە لە خودا نزىك دەبنەوە (يۈچەن: 3: 19-21، 8: 12) و ژيانى ھاوبەشىيان ھەيە لە گەل خودا (1يۈچەن: 1: 5-7).

پرسیاری 11 (21: 22) بُوچى لە شارى نوى په‌رستگا نىيە؟

تیبینیه‌کان:

ئا په‌رستگا پىش ھاتنى يەكەمى عيسىاى مەسيح. پىش ھاتنى يەكەمى عيسىاى مەسيح، شکومه‌ندى خودا بەرۇز له هەور و بەشەو لە ئاگر لە سەر هەردوو (كروب) اى سەر سندوقى په‌یان ديار بۇو، لە جيگای هەرە پیرۆز له چەترى ژواندا، يان لە په‌رستگادا (دەرچوون: 25: 22، 20: 40، 34: 38) (1سامۆئیل: 4: 4) (2پاشایان: 19: 15).

ب) په‌رستگا پاش ھاتنى يەكەمى عيسىاى مەسيح. پاش ھاتنى يەكەمى عيسىاى مەسيح، ھىچىت په‌رستگای دروستكراو به دەستى مرۇڭ شوينى مانه‌وەي خودا نەما (كىدار: 7: 44-50، 17: 24-25). پەرده‌ي په‌رستگای ۋۆرشه‌لیم بۇو دوو لەت لە سەرەوە بُو خوار بُو ئامازه كردن لەھو ئەھدى كەتە بە سەرەوە كە ھەچ كەسىك باودەر بە عيسىاى مەسيح بىنیت دەتونىت راستە و خۇ نزىكك بېيىتەوە لە خودا له ریگای روحى پیرۆز (ئەفسوٽ: 2: 18، 3: 12) (عیرانیيە‌کان: 4: 14-16). ھىچىت جيگای هەرە

پیروز و پرستگاری پیروز نه ما.

ب ا شکومندی خودا له عیسای مهسیح دیار بوو. پیش گهړانهوهی عیسای مهسیح، عیسای مهسیح وینهی کې بیښراوه بټ خودای نه بیښراو (کولوں ۱: ۵۱)، تیشكی شکوئی خودایه و وینهی کړوکیهتی (عیبرانیه کان ۳: ۱) (یوحنان ۱: ۱۴). پاش ګهړانهوهی عیسای مهسیح، عیسای مهسیحی خوداوند ده بیته وینهی بیښراو بټ خودای نه بیښراو، باوهړدارانیش ده توانن همه مسوو کاتیک روحساری خودا ببینن و راسته خوژیانی هاویه شیان له ګډل خودا هم بت له ریگای عیسای مهسیحه و. خوشیان ده ویت و خرمه تی ده کمن، هه رد هم راسته و خوژ له حزوړی خودا ده بن (بینین ۲۲: ۳-۵).

ت ا په راسته قینه له ئورشهليمی نوي. په راستگاری شکوئی خودای نهونهی تیدایه هه رووهها له داهاتوو که ګه لی خودای ته اوی تیدا ده بت چونکه خودا و به رخ (عیسای مهسحی خوداوند) په راستگاری شاره کمن. هه رووهها تیشكی شکوئی خودا هیچیتر تنهما تاییهت نیهه به جینګای هه رد پیروز یان شوینیکی دیاریکراو، به لکو له هه مسوو شوینیک ده رد هکه ویت له ریگای جینشینی عیسای مهسیحی خوداوند له ګډل ګه لکه که ټه ګه رهاتوو له سه ره زهوي تیستا بلوو یاخود له سه ره زهوي نوي. یه که یه کی ته او ده بت له نیوان خودا و ګډل که کی به راده یک که عیسای مهسیح خوداوند خودای توانادر په راستگاری ګه لی خودان (بینین ۲۱: ۲۲) (ثیشا ۸: ۱۴).

پرسیاری 13 (۲۱: ۲۱ - ۲۷) **ئه و نه تهوانه کین که له ئورشهليمی نویدا همن، چي ده یېنننه ئورشهليمی نوي؟ تیبینیه کان:**

ئ ا نه تهوه کان پیش گهړانهوه. پیش گهړانهوه، زړبههی نه تهوه کانی سه ره زهوي عیسای مهسیح وه ک خوداوند و رزگارکار قبول ده کمن و ده بنه به شیک له ئورشهليمی ئاسمانی (مهتا ۲۴: ۱۴) (بینین ۵: ۹-۱۰). خودا له ریگای مهسیحی خوداوند وه ده په رستن، به هه مسوو شتیکی چاک له ګډل تووریان، به هه مسوو هۆز و زمان و نه تهوه یک ئورشهليمی نوي دیته سه ره زهوي نوي تاھه تایی (بینین ۲۱: ۳) ګه لی خودا پیکدین و ده بنه ګه لی خودا له سه ره زهوي نوي تاھه تایی (بینین ۲۱: ۲۱) ګه لی خودا له یه ک ناچن و هه رگیزیش لمیه ک ناچن. هه رد هم جوړ او جوړیه کی ګهوره هه یه له نه تهوه کان و به هر کان و توانا کان. هه مسوو شتیک له ګډل تووره که یان تیپه ری به تاقیکردن وه کان پاڼۍ لیپرسینه وه (کورینسوس ۱: ۱۵-۱۲)، هه مسوو شتیکی راست (فیلی ۴: ۸) ده بیته به شیک له ئورشهليمی نوي. بیر بکه وله زانست، به هر کان، هه مسوو شتیک، ګورانی، هونه ر، نووسراوه کان، هه مسوو شتیک که خودا شکودار ده کات. هیچ شتیکی خراپ و ګمندل ناچیته ناو ئورشهليمی نوي (بینین ۲۱: ۲۷) نه وانه ده چنه ئورشهليمی نوي ته نهانه که ناویان نووسراوه له په رتووکی ژیانی عیسای مهسیح (بینین ۲۰: ۵).

پرسیاری 12 (۲۱: ۲۱ ، ۲۳ ، ۲۲: ۵) **هۆی نه بونی خور و مانګ و چرا چیه له شاری نوي؟**

تیبینیه کان: خور و مانګ و چرا ناییت له شاره که چونکه خودا و عیسای مهسیح رووناکیه که یان. بې یه عیسای مهسیح پیش ده تریت (چرای شار) چونکه به شیوه یه کی بینراو روحساری خودا و سیفاته کانی ټاشکرا ده کات (بینین ۲۲: ۴) (یوحنان ۱: ۹-۵)، زانیاری (کورینسوس ۱: ۱۵) و رزگاریکار خودای راست و رزگاریکار ده ګوازیته وه بټ باوهړداران له م سه رد همه دا پیش گهړانهوهی عیسای مهسیح، هه رووهها له شانشینی خودا له سه ره زهوي نوي پاڼ ګهړانهوه.

پرسیاری 14 (۲۲: ۱) **واتای رووباری ژیان چیه؟ تیبینیه کان:** پیش گهړانهوهی عیسای مهسیح (رووباری ژیان) ئاماژه به جاردنی په یامی تینجیل ده کات بټ رزگاریونی هه مسوو جیهان و به خشینی ژیانی تاھه تایی بټ نه وانه که ئاره زوویان هه یه بیخونه وه (یوحنان ۴: ۱۰، ۱۴، ۷) (۳۸). پاڼ ګهړانهوهی عیسای مهسیح، (رووباری ژیان) ئاماژه به ته اوی رزگاریون ده کات که خودا به ګه لکه که ده بیه خشیت.

پرسیاری 15

(2:22) واتای درهختی زیان چیه؟

پرسیاری 16

دنه خاوه‌نی چی له شاری نوی؟
تیبینیه کان: ئهو باودارانمی که له
شاری نوی ده‌ژین به‌تمواه‌تی راسپارده
سەرەکییه کەیان تىددەگمن، لەوەی
دەسەلاتدارین بەسەر سروشتنی جوان و
ھەموو شتیک کە خواه دروستی
کردووه (پەيدابون 1: 26 ، 28).

تیبینیه کان: پیش گەرانووه، درهختی زیان و گەلەکانی ئامازه بە کاریگەری تەواوی
مۇزدە دەکات و زۆری رزگاری خودا و شیفا دەھینیت بۆ لەش و روح لەم سەردەمەدا له
کلیسای نۇونەیدا. پاش گەرانووه، درهختی زیان ئامازه بە شیفای و تمواو دەکات بۆ
ھەموو ئەنارانەی تاقیمان کردىتەوه له زەوی كۆن، ھەروەها ئامازه بە ھەموو
بەرەکەتە بەردەواامە کانی خودا دەکات کە ھەموو پىداویستیيە کاغان بۆ دابین دەکات و
دلشادمان دەکات و باسیش ناکریت. چونکە لەسەر زەوی ئىستا مەرۆق دەركرا له
بەھەشت. بەلام لەسەر زەوی نوی بەھەشت لەناو شارەکەدا دەبیت.

پرسیاری 17

بەرای تو وەك باودارىڭ بەشەکانى (21 و 22) پەرتۈوكى بىينىن، گىنگى چىيە بۆ زىانت؟

تیبینیه کان: بەشەکانى (21 و 22) پەرتۈوكى بىينىن فيرم دەكەن وەلامى پرسیارى (بۆ كۆن دەرۆم؟) بەدەمەوە. بىنگومان عىسای
مەسيحى خوداوهند دەبىنم لەکاتى گەرانوەي. ھەروەها خودا لەشم زىندو دەکاتمۇوه و له بەردەمى رامەگرىت لەبەر
پىشكەشكەدنى ليپرسىنەوە سەبارەت بە زيانم لەسەر زەوی. بەم شىۋىيە دەگۇرپىم و دەبعە ھاوشىۋىي عىسای مەسيحى خوداوهند،
تاھەتايى لە حزورى خوداى بىنراو دەژىم لە رىگاى عىسای مەسيحى خوداوهندەوە لەسەر زەوی نوی. لەئى زيانى ھاوبەشىم
دەبىت لەگەل خودا، دەپەرستم، خزمەتى دەكەم، لە شانشىنى حوكىمانى دەكەم لەگەل لەسەر زەوی. پاشان، داھاتوویەکى جوان
چاودپىم دەکات.

ھەنگاوی 4 : ئەنجام بەد

بىبرىكەرەوە: كام له راستىيانە كە له كتىبىي پېرۆز هاتۇوه دەست دەدات وەك كارىكى رەفتارى باوداران؟

بەشدارى كردن: وەرن با پىتكەوە بىر بىكىنەوە و ئەو رىيکخستانە بنووسىن كە دەتوانىن له (بىينىن 21: 22-1 و 6) دەرىبىھىنەن؟

بىبرىكەرەوە: ئەو رىيکخستانە پىشنىيار كراوه چىيە كە خودا لىتى داوا دەکات بىنگۈرپىت بە رىيکخستانى كەسى؟

بنووسە: ئەم رىيکخستانە كەسىيە لە پەراوه كەت بنووسە. ھەست بە سەربەخۆيى بکە لە بەشدارى كردنى رىيکخستانە
كەسىيەكەت كە خودا لە دلتى داناوه. (لەبىرت بىت كە ئەندامانى ھەر گروپىك راستى جىاواز رىيکدەخەن: ياخود لە خودى
راستىيەكە رىيکخستانى جىاواز دەردەھىيەن. ئەمە خوارەوە لىستەيەكە بە رىيکخستانە پىشنىيارە كراوه كان).

نۇونەي رىيکخستانى پىشنىيارە كراوه كان.

3-1:21 بە پەرۋىشەوە چاودپىي گەرانوەي عىسای مەسيح دەكەم كە ئاسغانى نوی و زەوی نوی دەبىنە راستىيەك.

4:21 لەيادم ناجىت كە ھەموو فرمىيىك و بىتاقەتى ئىستام شتى كاتىن و راستى تەواو چاودپىم دەکات!

8-7:21 دەبعە كەسىيەكى براوه و سەركەوتۇو.

16:21 تەنها بۆ شتىك ھەول دەدەم، لە حزورى خودام ھەموو رۆزانى زيانم، رايىنەم لە سيفەتە جوانە كانى خودا.

17:21 گومانم نىيە لەوەي عىسای مەسيحى دەمپارىزىت، ھەروەك چۈن شورەي شار دەپارىزىت (يۆحنە 17: 21).

21-18:21 بە دانايىيە جىاوازە كانى خودا بانگكېيىشت دەكەم (ئەفەسۆس 3: 10) (ياقوب 3: 17).

22:21 ھەموو باودارانى جىهان وەك پەرستگاپىك دەبىنە كە خودا بە روحى پېرۆز تىيىدا نىشەجى دەبىت
(ئەفەسۆس 2: 22).

23:21 بە بەردەواامى ھەول دەدەم زىاتر خوداى زىندوو بناسم لە رىگاى رامان لە روحسارى عىسای مەسيحى

- 25:21 به خەلکانیت رادەگەمیم کە دەرگاکان ھیشتا کراوەن و کات ھیشتا گۇجاوە بۇ پەسەند کىدىنى نىعىمەتى خودا
کە بە رزگارىرىن خۆى دەنۋىيىت (لۇقا4:17-21).
- 26:21 ئەوەى دەيكەم (خويىدىن، كار، پەيوەندىيەكىنم، هەند...) وە كو ئەوە بۇ خودى خودا دەيكەم (كۆلۆسى1:16 ، 17:3).
- 27:21 لە ھەمۇو ھەلسوكەوتە ھەلە و بىئىرخە كان رزگار دەم.
- 2:22 رىيگا بە رابردوو دەدەم زام و ئازارە كۆنەكائىم تىمار بىكەت.
- 3:22 بە شوين ھەنگاواهكائى عىسىاي مەسيح دەرپۇم لەزىيانم لەسەر ئەم زەویە، بۇ ئەوە خزمەت بىكەم نەوەك خزمەت بىكىيم (مەرقۇس10:45).

مۇونەمى رىيگەخستىنى كەسى.

ئ) دەمەویت لەبىرم بىت کە من نامۆم و لەسەر زەوى ئىستا لادەچم، لەبەر ئەوەي وەلاتى راستەقىنەم لە ئۆرۈشەلىمى ئاسمانىيە.
ئەمە يارمەتىم دەدات کە زۆر بەو شتانە سەرقال نەم كە لەم جىهانەدايە. من دەمەویت گەنجىنەيدىك بۇ خۆم دابىن بىكەم لە ئاسمان
(مەتا6:19-21) (كۆلۆسى3:4-1).

ب) دەمەویت لە ماوهى ژيانم لەسەر زەوى- ئەوە كارە بىكەم كە لە داھاتوو لەسەر زەوى نوى دەيكەم. من دەمەویت ژيانى
ھاوبەشم ھەبىت لەگەل خودا، بىپەرسىم و خزمەتى بىكەم، خەللىكى بىننە شاشىنىڭ كەي و ھەمۇو ئەو كارانە بىكەم كە شىكۈمىنەندى
دەكەت. ھەروەها دەمەویت لە ھەمۇو شتىك زىاتى شاشىنى خودا داوا بىكەم (مەتا6:33).

ھەنگاوى 5 نزا بىكە.

با بە نۆرە نزا بەرزىكەينەوە بۇ خودا، ھەر كەسىك بۇ راستىيەك نزا بىكەت کە خودا لە رىيگاى (بىننە21:1-22:6) فيئرمانى
كىد. (لە نزاکەت لەگەل ئەو شتە وەلامدانەوەت ھەبىت کە لە وانەي ئەم پەرتۇوكە فيئرى بۈويت. مەشق بىكەن لەسەر نزاى كورت
كە لە راستەيەك ياخود دوو رستە پىنكىيەت. لە بىرت بىت کە ئەندامانى ھەر گروپىك دەتوانن بۇ شتى جىاواز نزا بىكەن)

نزا

ئەركى مالى

بۇ وانەي داھاتوو

لە گروپى دورانى ياخود سىيانى، نزا بەرز بىكەنەوە لە پىنایا يەكترى و ھەمۇو جىهان.

راپەرى گروپ: ئەم ئەركەت خوارەوە بە نۇوسراوى بە ئەندامانى گروپەكەت، ياخود داوايان لىېكە لە پەراوهكائىيان بىنۇوسىنەوە.
بەللىن: بەللىن بەدە يەكىك لە رىيختىنەكان ئەنچام بىدەيت.

خەلۇوەتى روھى: ھەمۇو رۆزىك كاتىيەك بەسەر بەرە لە خەلۇوەتى روھى. رۆزانە نىيو بەشى (يۆحەنا7:53-11:37) بخويىنە.
شىۋازاى راستى پەسەندىكراو بەكار بېھىنە. تىبىننەيەكانت بىنۇوسە.

دەرخ كىردن: وردبەرەوە لە ئايەتە كىتىبىيە نوېكان و دەرخيان بىكە. (پەندەكان3:5-6). ھەمۇو رۆزىك پىداچونەوەيەك بىكە
لەو ئايەتە كىتىبىيەنەي دەرخت كردووە.

نزا: ئەم ھەفتەيە سەبارەت بە شتىك ياخود كەسىنەكى دىيارىكراو نزل بىكە، جاودەرانبە خودا چى دەكەت (زەبۈرۈ5:3).
زانىارىيە نوېكان بىنۇوسەوە لە پەراوە تايىەت بە قوتاپىتى. ئەم تىبىننەيەن بىنۇوسە كە پەيوەندى ھەيە بە خەلۇوەتى روھى،
دەرخ كىردن، خويىندەنەوەي كىتىبى، ئەم ئەركە مالىيە.